

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ НІМЕЧЧИНИ

Ефективне функціонування міського пасажирського транспорту є однією з найважливіших умов розвитку соціальної та виробничо-економічної сфери будь-якого міста. *Проблеми перевезення пасажирів існують, мабуть, в кожному місті країни. Люди мають постійно переміщатися, долати відстані і опинятися в потрібному місці в потрібний час.* У зв'язку із ростом та розвитком міста збільшується навантаження на громадський транспорт, неминуче виникають проблеми, пов'язані з наданням транспортних послуг населенню [1]. Існують ефективні шляхи удосконалення функціонування міського пасажирського транспорту, але виникає питання чи можливе використання досвіду розвинутих країн без зростання цін та із збереженням пільг. Основне фінансування громадського транспорту та відшкодування витрат транспортним організаціям у цих країнах покладене на місцеві бюджети, а в Україні місцеві бюджети не мають змоги взяти на себе таке велике навантаження, тому можна стверджувати, що неможливо повністю переймати іноземний досвід [2].

Сучасна модель функціонування громадського транспорту все більше привертає увагу вчених, наукові праці здебільшого представлені питанням висвітлення проблем функціонування пасажирського транспорту та пошук рішень для усунення недоліків. Це насамперед праці таких вчених, як О. Мороз, І. Башинська, В. Філіппов та інші.

В багатьох країнах світу проводиться робота щодо розвитку громадського транспорту, підвищення його комфортності та безпеки. Більшість країн Європи звертають увагу на роботу екологічно чистого та безпечного електричного транспорту. Тому, приймається рішення на користь використання електричного транспорту – трамвая та тролейбуса. Якщо розглядати більшість міст України то в їхньому складі є те, чого не мають інші столиці, в тому числі процвітаючих країн. Але автомобільний транспорт поступово витісняє електричний транспорт з вулиць міст. Адже тролейбусами та трамваями користуються більшість пільгові категорії населення, а інші надають перевагу маршрутному таксі, тому що це економить час.

Проблеми громадського транспорту України можна вирішити за допомогою вивчення досвіду такої країни як Німеччини. Як і повинно бути у лідера економіки, в Німеччині дуже розвинені будь-які види транспорту. Одна тільки згадка про знамениті німецьких автобани чого варті, а загальна протяжність яких перевищує 12 тисяч кілометрів. Територіальне розташування Німеччини робить її головним транспортним вузлом центральної Європи. Міський транспорт представлений всіма видами, в тому числі електричним. Поширені швидкісні трамваї і приміські поїзди. Вигідно їздити по проїзних і спеціальних туристичних квитках.

Автобуси і приміські поїзди курсують точно за розкладом, а всі елементи транспортної системи Німеччини об'єднані в один живий організм, який працює злагоджено. Це дає можливість планувати поїздки по Німеччині з використанням декількох видів транспорту [3].

На рахунок квитків, то розподілені вони за кількістю поїздок і за часом, а не за видами транспорту, тобто для усіх видів громадського транспорту він єдиний, що є дуже зручно як для жителів країни, так і для туристів. Завдяки цьому до автоматів із квитками на входах до станцій майже ніколи немає черг, як і кас, що продають жетони, до яких усі звикли на кожній станції Київського метрополітену. Ще однією німецькою особливістю можна назвати повну відсутність контролю квитків на вході до метро. Станції абсолютно відкриті, немає не те що турнікетів, а часто і взагалі хоч якихось працівників відповідної транспортної компанії. Хоча така особливість не у всіх містах Німеччини. Наприклад, у Гамбурзі квиток необхідний навіть для того, щоб зайти на станцію, Щодо контролю в автобусах то він теж майже відсутній, контролери ходять не дуже часто, основний контроль так як і в Україні здійснюють водії. Їм потрібно показувати квиток при вході, або, у випадку відсутності, відразу ж у нього й купувати.

У всьому світі можна спостерігати вплив електронних технологій у повсякденне життя. Якщо українці тільки звикають до можливості електронного квитка на міжміську поїздку, то у Німеччині такі технології стосуються і громадського транспорту. Квиток не потрібно навіть роздруковувати, він може бути на телефоні чи на планшеті. Такі квитки можуть бути інколи трішки дешевші ніж звичайні - адже дозволяють економити папір.

Головною обговорюваною темою міського транспорту, є не побудова нових, катастрофічно необхідних гілок метро, як це ми бачимо в Україні, а в першу чергу обладнання транспорту для вільного доступу усіх можливих пасажирів, включаючи осіб, обмежених у русі та інвалідів зору. Наприклад, у Гамбурзі ще кілька років тому оголосили мету: зробити всі станції транспорту й автобуси доступними для інвалідів, і дали собі часу до 2020 року[4].

Ще один тренд, який у Німеччині помітний далеко не лише в транспорті, це прагнення до екологічності та мінімального забруднення навколишнього середовища. Наразі у кількох містах вже почали використовувати гібридні автобуси (з комбінованими електричним та дизельним двигунами), на черзі експерименти з повністю електричними автобусами. Щодо потягів метро, то тут теж намагаються перейти на екологічний струм, на чому часто роблять рекламу і цим же частково обґрунтовують підвищення тарифів [4].

Варто відзначити, що в Німеччині запропонували зробити громадський транспорт безкоштовним з метою зниження рівня забруднення повітря. У спробі домогтися зниження емісії парникових газів і уникнути великих екологічних штрафів влада Німеччини пропонує скоротити дорожній рух, зробивши громадський транспорт безкоштовним. Ідея буде протестована найпізніше в кінці року в п'яти містах західної Німеччини.

На даний момент в Україні теж відбуваються реформи у сфері громадського транспорту, на меті яких є перехід на електричний транспорт. Україна робить перші спроби залученні досвіду розвинених країн, в тому числі

Німеччини. Прикладом може слугувати місто Львів, в якому нещодавно підтримали петицію щодо повного відмовлення від маршрутного таксі на користь тролейбусів, трамваїв та електроавтобусів, що дасть змогу знизити рівень забруднення шкідливими викидами, а також покращить умови проїзду в громадському транспорті. Це допоможе розвантажити рух вулиць міста, адже велика кількість водіїв та пасажирів автомобілів пересяде на зручний громадський транспорт.

Нещодавно в ЗМІ з'явилась стаття, що у громадському транспорті міста Київ встановлять новий термінал для оплати проїзду. Це терміна за допомогою якого можна розраховуватись за допомогою криптовалюти біткоїн. Таке нововведення почне працювати влітку цього року.

Наступним позитивним моментом транспортної реформи є перехід кількох міст України на електронні квитки, що в майбутньому може забезпечити перехід на єдиний електронний квиток по всіх містах України. Таким чином, ми збережемо безліч дерев, що є шляхом до екологічної безпеки країни. Сьогодні водій одночасно виконує функції кондуктора, контролера, керуючи при цьому транспорт, а впровадження електронного квитка змусить перевізників дотримуватись графіка, адже функції водіїв обмежаться лише перевезенням пасажирів. Залишається сподіватись, що автоматизована система оплати проїзду допоможе усунути безліч проблем громадського транспорту та покращить комфорт його користувачів.

Отже, однією із заповунок сталого розвитку міст України є вдосконалення систем громадського транспорту з урахуванням вимог сучасності. Стратегія розвитку міського пасажирського транспорту повинна бути спрямована на досягнення високої економічної, соціальної ефективності роботи вітчизняних транспортних підприємств та забезпечення екологічної безпеки міст.

Список використаних джерел:

1. Проблеми та шляхи удосконалення функціонування міського пасажирського транспорту [Електронний ресурс] / І. О. Башинська, В. Ю. Філіппов. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/4431/1/Bashynska_stat_30_35-37.pdf.
2. Закордонний досвід організації транспортного обслуговування населення в містах / О.Мороз // Економічний аналіз. – 2013. – Т. 12(1). – С. 222-225.
3. Транспорт в Німеччині [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://traveltheworld.com.ua/transport-v-germanii.html>.
4. Громадський транспорт у Німеччині [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://ukrainskagazeta.de/%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F/%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82-%D1%83->

%D0%BD%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%87%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%96/.

5. В Німеччині пропонують зробити громадський транспорт безкоштовним [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.epravda.com.ua/news/2018/02/14/634087/>.